

закономірностей міграційних процесів. Формування такої моделі стало б основою відслідковування змін в міграційних процесах країни, їх позитивних і негативних тенденцій, регулювання і прогнозування міграції населення як країни в цілому, так і окремих її регіонів та поселень. Ці заходи дадуть відповідь на питання щодо потенціалу „заміщення” зовнішньої трудової міграції внутрішньою трудовою міграцією в Україні і полягають у вирішенні проблем:

- підвищення рівня заробітної плати;
- розвитку внутрішнього ринку праці,
- активізації регіональних ринків праці.

Основні положення міграційної політики можна сформулювати так:

– сприяти репатріації українців із Західної і Східної діаспори шляхом забезпечення роботою, житлом, умовами для культурної реабілітації;

– використовуючи ринкові важелі, регулювати вплив українців, зокрема висококваліфікованих спеціалістів за межі країни,

– забезпечити розселення мігрантів всередині країни згідно з вимогами об'єктивних законів міграції: розвивати підготовку спеціалістів і молодших спеціалістів у ряді великих міст з тим, щоб зменшити навантаження на вищі навчальні заклади 1-4 рівнів акредитації столиці,

– використовувати міграцію як засіб культурного відродження Південних і Східних регіонів,

– повніше використовувати соціальні і економічні важелі, зокрема економічну, соціальну і духовну активізацію сіл, малих і середніх міст як засіб протидії поляризації розселення і оптимізації міграційних процесів між поселеннями,

– забезпечувати доцільну мобільність населення,

– обмежувати зростання великих міст, зокрема столиці, використовуючи доступні у ринкових умовах важелі,

– удосконалювати систему органів управління міграційними процесами на усіх рівнях.

1. Хомра А. У. Миграция населения: вопросы теории, методики изучения. – К.: Наукова думка, 1979. – 146 с.

2. Зовнішні трудові міграції населення України / За ред. Е.М.Лібанової, О.В.Позняка. – К.: РВПС України НАН України, 2002.-206 с.

3. Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями: монографія.-К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 236 с.

4. Каламанов В.А., Моисеенко В.М. и др. Управление миграционными процессами: Учебное пособие / ГУУ – М., 2003. – С.72.

5. Чехович С.Б. Юридичні аспекти міграційних процесів в Україні. – К., 2001.

In the article tendencies of formation of migratory streams of the population of Ukraine for the period of independence, factors of formation and kinds of migratory policy of the state are considered. Also proved principles of development of state migratory policy in the field of a migratory exchange of the population at all levels are offered.

Зелінська Г.О.

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В РЕГІОНІ (НА ПРИКЛАДІ БОГОРОДЧАНСЬКОГО РАЙОНУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

В статті проведено аналіз особливостей стану демографічної ситуації в Богородчанському районі Івано-Франківської області. Матеріали статті побудовані на фактичній статистичній інформації, наданій обласним управлінням статистики впродовж 1995-2005 років.

Ключові слова: людський капітал, регіон, економічно активне населення, демоситуація.

I. Вступ. Оскільки населення є джерелом ресурсів для праці, природною основою людського капіталу, носієм певних економічних відносин і, що не менш важливо, споживачем, що формує попит на товари і послуги, аналіз демографічного стану окремого району області має вагоме значення для комплексного дослідження проблеми безробіття в ньому та пошуку шляхів підвищення рівня зайнятості.

II. Постановка завдання. Наукова мета статті полягає в аналізі стану демографічної ситуації населення Богородчанського району Івано-Франківської області як основного чинника формування пропозиції робочої сили на регіональному ринку праці. Проведене дослідження передбачає використання різних методів економічного аналізу, зокрема методів статистики, порівняльних переваг, табличний та ін.

III. Результати. Згідно статистичних даних в 1995 – 2004 роках чисельність населення Богородчанського району мала стійку тенденцію до спадання [1,16]. Так, якщо в 1995 році вона становила 72,5 тис. осіб, то на кінець 2004 року – всього 63,9 тис. осіб, тобто на 12% менше. Характерним є і те, що темп спадання чисельності населення впродовж аналізованого періоду з кожним роком також збільшувався: якщо в 1996 році у порівнянні з 1995 роком чисельність населення зменшилась лише на 0,5%, то в 2004 році порівняно з 2003 - на 4,5%, що свідчить про загострення стану демографічної ситуації в Богородчанському районі Івано-Франківської області. Таке значне скорочення кількості населення викликане, з одного боку, зменшенням чисельності народжених і збільшенням кількості померлих, а з іншого – від'ємним сальдо зовнішньої міграції. В 1995-2004 роках річна кількість померлих в районі перевищувала кількість народжених, що є однією з ознак депопуляції населення району. При цьому слід зазначити, що ці показники істотно відрізняються в розрізі міських і сільських поселень. Так рівень народжуваності в містах району є нижчим, ніж в сільській місцевості і впродовж останніх десяти років складає в середньому 11,4 чол. на 1000 жителів проти 13,8 ‰, характерних для сільської місцевості. Рівень смертності при цьому має обернену тенденцію (в міських поселеннях - 14,6‰, в сільській місцевості – 12,1‰ [1,18]. Звідси випливає, що народжуваність в містах зменшується більшими темпами, ніж в селах, в той час як смертність зростає швидше в сільській місцевості. Останнє, в свою чергу, зумовлене низьким рівнем медичного обслуговування на селі та вкрай деформованою віковою структурою сільських жителів. Так, станом на 1 січня 2006 року, частка жителів сільської місцевості району у віці, який перевищує працездатний,

склала 27,9% (у міських поселеннях – 21,6%), в т.ч. у віці 70 і більше років – 13,1% (8,5%) [1, 19]. В деякій мірі переломним став 2005 рік, оскільки саме в цьому році, вперше за останнє десятиліття, було досягнуто, хоч і незначного, проте все ж додатнього ланцюгового приросту чисельності населення (0,36%). Головною причиною цього стало істотне зростання рівня народжуваності в районі, зумовлене збільшенням розміру державної допомоги батькам при народженні дитини (до цього часу через низькі заробітки в умовах кризової економіки та працездатності ринку праці, недостатню державну підтримку молоді, подружжя були змушені утримуватись від народження дітей через неможливість забезпечення їх майбутнього). Так, якщо в 2004 році в Богородчанському районі було 698 новонароджених, то вже на кінець 2005 року їх кількість зростає до 1184. Істотний вплив на зниження чисельності населення району в останні роки мав не лише природний, але й механічний рух населення. Динаміка потоків міграції населення Богородчанського району характеризується показниками, наведеними в табл.1, аналіз яких свідчать про те, що в 2001-2005 роках в Богородчанському районі мав місце масовий відтік населення на заробітки за кордон.

Так, якщо в 2001 році країну покинуло 730 жителів району, то в 2004 році – 2096 осіб, тобто майже втричі більше. При цьому впродовж 2001-2004 років щорічно зростала кількість мігрантів як до країн СНД та Балтії, так і до країн далекого зарубіжжя. Позитивним є те, що в 2005 році кількість населення району, яке виїхало за кордон була найнижчою протягом аналізованого періоду (227 осіб), а кількість прибулих значно вищою, ніж в попередні роки. Як наслідок, сальдо міждержавної міграції вперше за останніх п'ять років набуло додатнього значення.

Загалом в сучасних умовах глобалізації економічних відносин оптимальною вважається ситуація, коли 3% населення мешкає за межами своїх країн. Однак в українському суспільстві еміграційні процеси є значно масштабнішими і непередбачуваними. Трансформаційні процеси в економіці України призвели до негативних наслідків на ринку праці як держави в цілому, так і регіонів зокрема. Проявилось це насамперед в тому,

Таблиця 1

Динаміка потоків міграції населення Богородчанського району в 2001-2005 роках

(осіб)

Показник механічного руху населення	Всі потоки міграції	в тому числі за потоками					Без вказання країни
		Внутрішня		Зовнішня (міждержавна)			
		внутрішньо-регіональна	Міжрегіональна	Всього	країни СНД та Балтії	країни далекого зарубіжжя	
2001 рік							
Прибуло	519	346	108	65	56	9	0
Вибуло	1423	441	248	730	648	82	4
Сальдо міграції (+,-)	-904	-95	-140	-665	-592	-73	-4
2002 рік							
Прибуло	486	315	118	53	49	4	0
Вибуло	1545	448	243	845	652	193	9
Сальдо міграції (+,-)	-1059	-133	-125	-792	-603	-189	-9
2003 рік							
Прибуло	327	212	98	17	12	5	0
Вибуло	1849	572	197	1074	741	333	6
Сальдо міграції (+,-)	-1522	-360	-99	-1057	-729	-328	-6
2004 рік							
Прибуло	246	228	12	6	6	0	0
Вибуло	3030	548	374	2096	1128	968	12
Сальдо міграції (+,-)	-2784	-320	-362	-2090	-1122	-968	-12
2005 рік							
Прибуло	1254	194	97	963	452	511	0
Вибуло	1310	582	136	584	227	357	8
Сальдо міграції (+,-)	-56	-388	-39	379	225	154	-8

що значна частка працездатних громадян не змогла знайти себе в нових умовах суспільного життя. За різних обставин (скорочення персоналу, закриття підприємств) такі громадяни втратили роботу та поповнили лави безробітних. Це і стало головною причиною масового відтоку українців на заробітки за кордон, характерного в останньому десятилітті не лише для Богородчанського району, але й для України в цілому [2]. Основними факторами, що спричиняють ріст зовнішньої міграції можна вважати економічні (низький рівень життя, незадовільні соціально-побутові і житлові умови), соціально-професійні (втрата мотивації до високопродуктивної праці і ін.), етнічні (повернення насе-

тілітті не лише для Богородчанського району, але й для України в цілому [2]. Основними факторами, що спричиняють ріст зовнішньої міграції можна вважати економічні (низький рівень життя, незадовільні соціально-побутові і житлові умови), соціально-професійні (втрата мотивації до високопродуктивної праці і ін.), етнічні (повернення насе-

лення на етнічні землі) і т. д. Очевидним є те, що трудову міграцію українців за кордон слід вважати вимушеною трудовою мобільністю. Її можна скоріше віднести не до реалізованої, а до потенційної мобільності працездатного населення Прикарпаття. При цьому слід зазначити, що вимушена трудова мобільність має ряд обмежень, зокрема: територіальні (географічні), інституційні та соціо-демографічні [3]. Важко навіть уявити, скільки українських громадян виїхало б на заробітки за кордон, якби не існувало названих обмежень на шляху вимушеної трудової мобільності (трудової міграції). За прогнозами фахівців ООН, чисельність населення України може істотно скоротитися: до 2026р. – до 42 млн осіб, а до 2050р. – до 35 млн осіб [4]. Якщо такі прогнози здійсняться, то Україна в найближчому майбутньому буде змушена імпортувати робочу силу.

Зовнішня міграція має як позитивне, так і негативне значення. Можливість працевлаштування, самореалізації, покращення матеріального благополуччя своєї сім'ї, здобуття освіти, одержання досвіду щодо організації бізнесу і процесу цивілізованого ведення приватного підприємництва носить позитивні прояви зовнішньої міграції. Слід пам'ятати, що потреба самореалізації у наших співвітчизників, передусім творчих професій (митці, художники, актори, письменники, вчені, спеціалісти сфери інформаційних технологій та інші) зумовлена відсутністю умов і можливостей самореалізації вдома. Їхати працювати за кордон потрібно, корисно і цікаво, але не в якості носіїв дешевої робочої сили, а високопрофесійними спеціалістами, тоді не буде принижуватись людська гідність українців у країні перебування. Це один бік проблеми. Але поряд з цим, враховуючи гостроту економічної ситуації в Україні, розраховувати на повернення емігрантів, які освоїли за кордоном нові знання, набули певних навичок, досить важко. Негативними чинниками трудової міграції є:

- втрата населення працездатного віку, особливо молоді. За даними обласного управління статистики найбільшою мірою Івано-Франківську область покидають люди вікових категорій 27-32 рр. і 40-50 рр. [5, 469-471]. Слід врахувати і ту обставину, що значна частка населення виїжджає за кордон нелегально, тому фактично в Богородчансько-

му районі спостерігається як і в області загалом ще більший дисбаланс між прибулими і вибулими, ніж той, що був зафіксований офіційною статистикою (див. табл. 1).

- створення негативного іміджу про Україну, де влада неспроможна створити належні умови для праці і нормальних умов життя своїх громадян;

- українські емігранти працюють на добробут інших держав, а не на національну економіку;

- тривала відсутність одного чи обох батьків призводить до так званого соціального сирітства і непередбачуваних негативних наслідків у психології та поведінці залишених без батьківської опіки дітей;

- розпад шлюбних пар і створення нових сімей;

- втрата висококваліфікованої робочої сили, в першу чергу наукових працівників вищої кваліфікації – кандидатів і докторів наук.

Відомо, що витратити на підготовку одного спеціаліста з вищою освітою складають в середньому 20 тис. дол. США. Економічна оцінка засвідчує:, щр саме на таку суму кожен кваліфікований мігрант збагачує країну свого нового перебування, відповідно, на стільки ж збіднюючи Україну. За інформацією Держкомстату [5,148] лише за останні роки емігрували за кордон майже 90 тис. громадян України з вищою освітою, 8 тисяч - з незакінченою вищою і більше 122 тисяч з середньою спеціальною освітою. Назавжди залишили Україну 600 докторів і майже тисяча кандидатів наук, третина з яких – перспективні молоді спеціалісти вищої кваліфікації віком до 40 років. Позитивним є те, що в останні роки намітилась тенденція до зниження кількості докторів і кандидатів наук, які від'їжджають за кордон. Але видатки бюджету 2005 року для науки є досить насторожливі (лише 3% видатків безпосередньо направлено на науку). Висновки експертів є одностайними: за таких умов фінансування ведення фундаментальних досліджень вітчизняними науковцями буде малопродуктивним;

- українські трудові мігранти в своїй більшості знаходяться в нелегальному становищі, не мають правового захисту і тому зазнають як моральних, так і матеріальних збитків.

Таким чином аналіз за принципом “порівняння переваг” дає можливість зробити однозначний висновок про переваги негативних соціально-економічних наслідків вимушеної трудової міграції для всього українського суспільства. Розглядаючи проблему з іншого боку не слід забувати про те, що зароблені українцями за кордоном кошти є реальним джерелом інвестиційних надходжень в господарство України. Так, за оцінками експертів [3] українські громадяни, які виїхали за межі держави, заробляють більше 2 млрд. грн. на місяць, тобто 400 млн. дол. США. У річному вимірі це 4,8-5,0 млрд. дол. США. Майже половина цієї суми надходить до України. Тільки за офіційними даними щорічно українські заробітчани інвестують в економіку нашої держави не менше 2 млрд. дол. США, що становить 10% загального бюджету України на 2005 рік.

Саме тому першочерговим завданням державної влади повинна стати реалізація виваженої економічної політики, зорієнтованої на зменшення рівня бідності та безробіття, підвищення частки оплати праці в структурі реальних доходів населення, забезпечення стабільного зростання національної економіки і поступового наближення доходів громадян України до рівня тих країн, де нині працюють наші трудові мігранти. Тоді і зникне необхідність нашим співвітчизникам шукати кращої долі на чужині.

Аналіз розподілу мігрантів Богородчанського району за статтю і віком показав, що в 2005 році найбільш мобільним було населення працездатного віку, причому серед чоловіків-мігрантів частка осіб молодших працездатного віку і працездатного віку є більшою, ніж серед жінок, тоді як серед мігрантів старших працездатного віку переважає населення жіночої статі.

Аналізуючи потоки внутрішньої міграції населення Богородчанського району (див. табл.1), слід зазначити, що в 2001-2005рр. сальдо як внутрішньорегіональної, так і міжрегіональної міграції мало від'ємне значення. При цьому з кожним роком збільшувалася кількість населення, вибулого в інші населені пункти в межах області. Так, якщо в 2001 кількість вибулих складала 441 чол., то в 2005 році – 582 чол., тобто на 32% більше (понад 90% вибулих складають мігранти до обласного центру). При цьому чисельність

маятникових мігрантів району мала тенденцію до зменшення, що пов'язано із зупинками виробництва і закриттям промислових підприємств, зростанням вартості транспортних послуг. Значній кількості колишніх мігрантів вигідніше сьогодні займатися підсобним господарством, ніж працювати на промислових підприємствах області за низьку зарплатню. В цілому слід зазначити, що міграція населення є ефективним практичним засобом регулювання ринку праці через стимулювання її мобільності з точки зору забезпечення збалансованості між попитом і пропозицією праці, однак інтенсивність механічного руху населення Богородчанського району в 2001-2005рр. є надто високою, спостерігається масовий відтік робочої сили за кордон, що негативно впливає як на соціальний, так і на економічний розвиток як району так і області загалом..

Аналіз вікової структури населення Богородчанського району (див.табл. 2) свідчить про те, що в 1995-2005 рр. основну частку жителів району складало населення працездатного віку, однак протягом аналізованого періоду його чисельність мала стійку тенденцію до спадання.

Так, якщо в 1995 році обсяг працездатного населення складав 46,1 тис. осіб (63,6% від всього населення району), то на кінець 2005 року його чисельність знизилась до 35,8 тис. осіб, що становить 55,8% від загальної чисельності жителів району. При цьому кількість осіб молодших працездатного віку (як в абсолютному, так і у відносному виразі) протягом 1995-2005 рр. постійно знижувалась, тоді як частка осіб старших працездатного віку з кожним роком зростала і на кінець 2005 року склала 21,9% від загальної чисельності населення. Така тенденція змін у віковій структурі населення не є винятковою для розглядуваного району, вона – характерна особливість всієї Івано-Франківщини, що зумовлено знову ж таки економічними негараздами в державі. Аналіз статистичного матеріалу засвідчив, що кожен п'ятий житель Богородчанського району знаходиться в пенсійному віці. Це досить невтішна картина, яка говорить про те, що в районі має місце процес “старіння” населення. Особливо гострою дана проблема є в сільських населених пунктах, де питома частка осіб пенсійного віку в загальній чисель-

Вікова структура населення Богородчанського району в 1995–2005 роках

Рік	Чисельність постійного населення на кінець року		в тому числі по вікових категоріях					
			молодші працездатного віку		працездатного віку		старші працездатного віку	
	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%
1995	72,5	100	15,8	21,8	46,1	63,6	10,6	14,6
1996	72,1	100	15,8	21,9	45,6	63,2	10,7	14,9
1997	71,9	100	16,0	22,3	45,0	62,6	10,9	15,1
1998	71,6	100	15,9	22,2	44,5	62,1	11,2	15,7
1999	71,2	100	16,3	22,9	43,4	60,9	11,5	16,2
2000	70,8	100	17,1	24,1	42,3	59,7	11,5	16,2
2001	69,8	100	16,8	24,1	40,9	58,6	12,1	17,3
2002	68,6	100	15,5	22,6	39,9	58,2	13,2	19,2
2003	66,9	100	13,8	20,7	38,6	57,7	14,5	21,6
2004	63,8	100	14,0	21,9	36,0	56,4	13,8	21,7
2005	64,1	100	14,3	22,3	35,8	55,8	14,0	21,9

ності населення в останні роки перевищує 30%). Демографічне навантаження населення працездатного віку на початок 2006 року складало в цілому по району 791 особи на 1000 осіб працездатного віку, в тому числі особами молодшими працездатного віку – 399%, пенсіонерами – 392%. В розрізі міських населених пунктів демографічне навантаження становить 614% (дітьми і підлітками – 228%, пенсіонерами – 386%), а в сільських поселеннях – 824% (молодшими працездатного віку – 225%, старшими працездатного віку – 599%) [6, 158]. Збільшення в структурі населення питомої ваги пенсіонерів і зменшення молодих вікових груп гальмує розвиток нових типів виробництва і прогресивних технологій, а отже, негативно впливає на економічний стан не тільки даного району, але й області. Таке прогресуюче “старіння” населення, особливо сільського, є ознакою “вимирання села”, що може мати негативні наслідки не тільки для економічного розвитку даного району, але й збереження його етнічних традицій. Отже, аналіз вікової структури населення району засвідчив, що частка складових формування людського капіталу за період 1995 – 2005 років щорічно скорочувалася. При цьому питома вага економічно активного населення з кожним

роком збільшувалася в межах 1,5 – 2,8% [6, 168–171]. В структурі трудових ресурсів району за період 1995–2005 років спостерігалася динамічне зростання частки працюючих підлітків і пенсіонерів: з 4,5% в 1995 році до 11,7% в 2004 році і незначне зменшення в 2005 році. Ці дані віддзеркалюють те, що збільшення пропозиції робочої сили в районі відбувається, перш за все, за рахунок найуразливіших верств населення – пенсіонерів і підлітків: перші змушені працювати через низьке пенсійне забезпечення, другі – через матеріальну скруту в сім’ї.

Отже, особливості деморозвитку району істотно впливають на процес формування пропозиції робочої сили на ринку праці даного району. В той же час на нього впливає цілий комплекс проблем, пов’язаних з цінами, заробітною платою, житлово-комунальними умовами, а також кредитно-фінансові і податкові заходи, які склалися на сучасному етапі розвитку економіки в державі.

IV. Висновок. Загалом стан демоситуації в Богородчанському районі впродовж 1995–2005 років є доволі загрозливий. Він характеризується негативними тенденціями, що істотно впливають на формування пропозиції робочої сили на ринку праці. Тому, тільки виважена державна і регіональна по-

літика в сфері демовідтворення може уповільнити ті негативні прояви демоситуації в регіоні та районі зокрема, що мають місце сьогодні.

1. Паспорт Богородчанського району (1934-2005 рр.) – Богородчани. – 2006. – 168с.

2. Шаленко М.. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні.//Економіка України – 1998. – №4. – С.34

3. Уляницька О.В. Проблеми безробіття і трудової міграції українців.//Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №8(50). – С.167-172.

4. Юрченко В.В., Романишин В.О. Ринок праці України: сучасний стан та шляхи реформування.//

Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №6(36). – С.214-219.

5. Кривий М.С., Зварич І.Т. Івано-Франківщина. Україна. Світ./Статистичний щорічник.-Івано-Франківськ. – 2001. – 575.

6. Кривий М.С., Зварич І.Т. Івано-Франківщина. Україна. Світ./Статистичний щорічник.-Івано-Франківськ. – 2005. – 575.

The analyze of demographic situation of the population in the Bogorodchan placement of the Ivano-Frankivsk region for 2001-2005 period is spent in this article. The article is based on the fact statistical materials of the regional department of statistics.

Кривий М.В., Мацола М.М.

ДЕМОГРАФІЧНИЙ СТАН, ЗАЙНЯТІСТЬ, СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В статті автори зазначають, що в селах області, починаючи з 1995р. спостерігається негативна тенденція постійного зменшення населення, погіршення його вікової структури, яка відноситься до регресивного типу. Катастрофічно зменшилась кількість працюючих на селі в сільському господарстві, збільшується кількість сіл, в яких немає певних закладів соціальної сфери. Розкриваються причини цих явищ, вказуються шляхи виходу зі становища, що склалось.

Ключові слова: *природне зменшення населення, народжуваність, смертність, дитородна активність жінок, вікова структура, зайнятість населення, соціальна інфраструктура сіл, розвиток сільських територій.*

I. Вступ. Найціннішим багатством кожної держави є люди, що живуть в ній. Обов'язок держави – забезпечити права і свободи людини, гідне життя. Проте рівень життя сільського населення України значно нижчий, ніж в місті та має тенденцію до погіршення.

II. Постановка завдання. Мета зазначеної роботи полягає в тому, щоб на базі існуючої державної статистичної звітності, матеріалів суцільних обстежень сільських населених пунктів виявити тенденції в демографічній ситуації, зайнятості населення сільської

місцевості області, забезпеченні їх об'єктами соціальної інфраструктури, запропонувати шляхи подолання негативних явищ.

III. Результати досліджень. На початок 2006 року в області нараховувалось 765 сіл в яких проживало 797,6 тис. жителів, або 57,4% від загальної чисельності [2,331]. Більше половини сіл (58,7%) мають населення менше однієї тисячі осіб і їх кількість поступово збільшується. Найбільша їх частка у Рогатинському (92% від загального числа сіл району), Галицькому (84%), Верховинському (81%), Тлумацькому (74 %) районах.

Також зростає кількість сіл з числом жителів до 50 осіб. В селах області, починаючи з 1995 р. спостерігається тенденція постійного зменшення їх жителів. За згаданий період воно складає майже 30 тис, а за 2005 р. – 5,4 тис. осіб [2,331]. Основною причиною цього негативного явища є природне зменшення населення. У 2005 р. кількість померлих перевищила кількість народжених на 3,9 тис. осіб. Рівень природного зменшення сільського населення склав 4,9 особи на 1000 жителів, що в 1,8 раза більше (2,7 особи) від середньо-обласного показника. Найбільш інтенсивно природне скорочення населення відбувається в Рогатинському, Городенківському, Тлумацькому та Галицькому районах.

Починаючи з 1986 р. в селах області спостерігалось зменшення народжуваності.